

09.05.2016

Intensjonsavtale

mellom:

Værøy kommune

Moskenes kommune

Flakstad kommune

Vestvågøy kommune

om etablering av den nye

Lofoten kommune

1. INNLEDNING

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Formålet med reformen er å skape kommuner som skal være i stand til å håndtere fremtidens velferdsoppgaver på en god måte. Kommunene skal få flere og nye oppgaver som Moskenes, Flakstad og Vestvågøy ser er utfordrende å håndtere på egenhånd. Værøy kommune har på senere tidspunkt tatt del i sammenslåingsprosessen. Forhandlingsutvalget viser også til Faktagrunnlaget som er utarbeidet i forbindelse med reformarbeidet for de tre kommunene, Moskenes, Flakstad og Vestvågøy, samt eget faktagrunnlag for Værøy.

2. SAMMENDRAG

På bakgrunn av vedtak i kommunene Moskenes, Flakstad og Vestvågøy, samt Værøy kommunes ønske om å delta i prosessen, legger Forhandlingsutvalget med dette fram sin utredning om sammenslåing av de fire kommunene til en ny «Lofoten kommune».

«Lofoten kommune» skal etableres og videreutvikles med utgangspunkt i hver av dagens kommuners tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige.

Kommunen skal legge til rette for å sikre gode målstyrte tjenester innenfor de ulike tjenestoområdene, relevant kompetanse med større fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll. Innovasjon og utvikling i tjenester og fellesadministrasjon prioriteres. Struktur, organisasjonskultur og systemer, må derfor vektlegges.

En rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon skal opprettholdes lokalt der det er forutsetninger for dette. Innbyggerne skal få like gode tjenester fra kommunen som det de har i dag, og i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor.

Utvikling av lokaldemokratiet og aktive medvirkningsprosesser vektlegges og gis høy prioritet. Politisk ledelse og styring skal være brukerorientert, og fokusere på beslutninger av prinsipiell betydning. Politisk nivå har ansvar for den strategiske utvikling av kommunen.

I tillegg til en politisk struktur bygd på formannskapsmodellen, skal kommunen legge til rette for etablering av ulike lokale utvalg/nemder¹ der dette finnes hensiktsmessig.

«Lofoten kommune» skal være en «Tett-på» kommune med utstrakt grad av brukermedvirkning og innbyggerinvolvering, og det skal utvikles gode kommunikasjonsstrategier rettet mot innbyggerne. Kommunen skal prioritere digitale tjenester og e-kommunikasjon.

For å gi rom for tjenesteutvikling og vekst i fremtiden legges til grunn at kommunen etableres ved hjelp av:

- eksisterende kompetanse og kapasitet
- eksisterende bygninger

¹ Se pkt 6.1

Intensjonsavtale

- eksisterende infrastruktur
- lokal forankring av tjenesteansvarsområder
- funksjonsbasert organisering av tjenesteområder

Det legges til grunn at eventuelle gevinster som oppnås i form av bedre organisering, vil bidra til å sikre kvalitet og nødvendig omfang på tjenestene, og gi handlingsrom for vekst og utvikling innen næringsliv og bosetting i hele den nye kommunen. Den relative andel av kommunale stillinger i dagens kommuner søkes opprettholdt.

Økt volum på tjenesteproduksjonen i en «Lofoten kommune» vil gjøre tjenestene mindre sårbar enn i dagens 4 kommuner. Alle tidligere kommuner skal være «Livsløps-samfunn» slik at hele livet fortsatt kan leves der.

Værøy, Moskenes, Flakstad og Vestvågøy vil i fellesskap legge til rette for gode prosesser slik at organisasjonsendringene kan gjennomføres på en effektiv og god måte, mellom vedtak om sammenslåing blir gjort og frem til «Lofoten kommune» etableres fra 1.1.2020.

Forhandlingsutvalget: f.v. Dagfinn Arntsen, Remi Solberg, Jonny Finstad, Hans Fredrik Sørdal, Trond Kroken, Lillian Rasmussen og Kristian Møller

Forhandlingsutvalget har bestått av:

Lillian Rasmussen
Ordfører Moskenes
(Leder i utvalget)

Remi Solberg
Ordfører Vestvågøy

Hans Fredrik Sørdal
Ordfører Flakstad

Dagfinn Arntsen
Ordfører Værøy

Fra opposisjonen:

Kristian Møller
Moskenes kommune

Jonny Finstad
Vestvågøy kommune

Trond Kroken
Flakstad kommune

Søknad om sammenslåing

Ved eventuelt positive vedtak om sammenslåing i to eller flere kommuner, vil søknad bli sendt. Under forutsetning av godkjenning av søknaden etableres den nye kommunen fra 1. januar 2020.

3. KOMMUNENAVN OG SYMBOLER

Kommunens navn er Lofoten kommune. Kommunens øverste politiske organ benevnes kommunestyre. Etter at søknad om kommunesammenslåing er sendt, igangsettes prosess for utarbeidelse av kommunevåpen, ordførerkjede, og kommunens øvrige symboler.

4. PRINSIPPER FOR SAMMENSLÅINGSPROSESSEN

Forhandlinger om sammenslåing skal preges av likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted. «Lofoten kommune» skal etableres og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer.

Struktur, organisasjonskultur og systemer skal vektlegges, og utvikling av nærdemokrati skal gis høy prioritet.

Innbyggermedvirkning

Utredningen bygger på de vurderinger Forhandlingsutvalget har lagt til grunn og at det skal være en medvirkningsprosess i form av folkemøter og innbyggerundersøkelser. Vi ser fram til stort engasjement og konstruktiv dialog i denne viktige avgjørelsen for kommunene. Det tas derfor forbehold om at innspillene i medvirkningsprosessen kan endre spørsmålet om kommunesammenslåing som skal behandles i kommunestyrene våren 2016.

Det utarbeides et felles informasjonsgrunnlag til egne ansatte og innbyggerne.

Kommunene organiserer selv innbyggerdialogen for å sikre informasjon om reformen til innbyggerne, og gi muligheter for involvering i forhold til de alternativer som vurderes.

5. KOMMUNEREFORM OG MÅLSETTING

Stortingets mål for kommunereformen er blant annet å styrke lokaldemokrati og gi kommunene flere oppgaver. Innbyggerne skal sikres gode og likeverdige tjenester, og kommunene skal være bærekraftige og ha økonomisk handlingsrom. Kommunene skal ha et helhetlig og samordnet samfunnsutviklingsperspektiv.

5.1. Ansvar og oppgaver i en ny kommune

Den nye kommunen skal sikre:

- 1) tilstrekkelig kapasitet innenfor de ulike virksomhetsområdene, slik at også eventuelt nye tildelte oppgaver kan løses.
- 2) relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- 3) tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- 4) lokal identitet med nærhet til likeverdige basistjenester
- 5) en enklere hverdag for innbyggerne
- 6) effektiv tjenesteproduksjon, hvor stordriftsfordeler nyttes til bedre tjenester for innbyggerne
- 7) økonomisk soliditet
- 8) valgfrihet, med bredde i tjenestetilbudet
- 9) funksjonelle samfunnsutviklingsområder med god infrastruktur og tettstedsutvikling
- 10) tilrettelegge for næringsliv som ivaretar og skaper nye arbeidsplasser

- 11) styrket regional konkurransekraft
- 12) høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer
- 13) lokal politisk styring der man søker lokal organisering av lovpålagte velferdstjenester

Kommunenes planverk skal gjelde inntil nytt, felles planverk blir vedtatt i ny kommune.

5.2 Fordeler og ulemper

Gjennom utredningsarbeidet har vi sett både fordeler og ulemper ved en kommunesammenslåing.

Kort opplistet er dette:

Ulemper	Fordeler
Større interne avstander	Kan påvirke utviklingen i hele regionen.
Mulig svekket nærdemokrati	Forsterke Lofoten som merkevare.
Mulig vanskeligere å motivere til deltakelse og engasjement	Fiskerisenter i Norge
Endret identitet	Høyere utdanningstilbud i regionen.
Usikkerhet om oppgaver og inntektssystem	Kompetansearbeidsplasser.
Kulturelle forskjeller og historiske motsetninger	En sterk stemme utad.
Redusert nærhet til innbyggerne	Sterkere fagmiljø.
Frykt for sentralisering	Likhet i tjenester.
	Forutsigbare frie inntekter i 15-20 år.

En ny sammenslått kommune vil bli en større og mer ressurssterk kommune, og dermed kunne være bedre rustet til å håndtere eksisterende, nye og større oppgaver.

6. LOKALDEMOKRATI OG ORGANISERING

Etablering av kommunedelsutvalg, utviklingslag, nærmiljøutvalg eller lignende, med eget budsjett, kan styrke lokalt engasjement og aktivitet. Et valgt lokalt organ, sammen med frivillige organisasjoner/enkeltpersoner, kan skape gode lokalsamfunn ved å ha tilgang på «friske midler» til disposisjon for aktivitet og utvikling – og samtidig være avlastet for den offentlige tjenesteproduksjonen som den kommunale virksomheten må og skal ta ansvar for.

6.1 Nærdemokrati

«Lofoten kommune» vil prioritere å utvikle former for nærdemokrati for å stimulere til utvikling i hele kommunen. Det er en forutsetning at organ for nærdemokrati skal ha direkte og regelmessig kontakt med politisk ledelse.

Dette vil være et viktig supplement til formelle styrer, nemnder og råd, og det er aktuelt å gi organ for nærdemokrati beslutningsmyndighet innenfor definerte rammer. Gjennom slike utvalg økes samfunnsengasjement og deltakelse, utover det antall medlemmer som er i dagens kommunestyre/formannskap.

Etter eventuelt vedtak om etablering «Lofoten kommune» vil Fellesnemnda få i oppgave å vedta organisering av nærdemokratiske organ.

Forslag til modeller for utøvelse av nærdemokrati følger i vedlegg 1.

6.2 Politisk organisering

Den nye kommunen styres etter Formannskapsmodellen, og Fellesnemnda foreslår nærmere organisering av kommunestyre og formannskap, herunder behov for en bedre tilrettelegging for politisk aktivitet, for eksempel gjennom godtgjøring eller frikjøp i gitte sammenhenger.

I kommunevalget 2019 velges kommunestyret. I november/desember 2019 gjennomføres første møte for å vedta budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2025.

De politiske partiene får spesielt ansvar for å sikre representativ deltakelse gjennom sine valglistene.

Den nye «Lofoten kommune» vil også være del av et større regionsamarbeid.

6.3 Fellesnemnd

Samtidig som det vedtas å søke om sammenslåing, vedtar kommunestyrene i de fire kommunene å oppnevne en Fellesnemnd, og at det skal etableres et partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen. Fellesnemnda oppnevnes i medhold av Inndelingslova § 26.

Fellesnemnda skal bestå av 18 personer, henholdsvis 3 fra Værøy, 3 fra Moskenes, 3 fra Flakstad og 9 fra Vestvågøy. Det skal velges 5 varamedlemmer, to fra Vestvågøy og en fra hver av de andre tre.

Mandat:

- 1) Fellesnemnda skal ansette prosjektleder for sammenslåingsprosessen.
- 2) Fellesnemnda skal behandle innstilling til organisering av og ansettelser til den øverste administrative ledelse etter 1. januar 2020.
- 3) Fellesnemnda skal se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgte medvirkning/-bestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene blir ivarettatt.
- 4) Fellesnemndas medlemmer skal også utgjøre arbeidsgivers representanter i partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen.
- 5) Fellesnemnda tar stilling til revisjonsordning for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene i de tre kommunene.
- 6) Fellesnemnda skal etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen.
- 7) Kommunene har i perioden frem til 31.12. 2019 ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør først drøftes i fellesnemnda.
- 8) Fellesnemnda kan uttale seg i saker som er til behandling i kommunenes ordinære utvalg frem til den nye kommunen er etablert, og som fellesnemnda anser for å kunne ha konsekvenser for sammenslåingsprosessen.
- 9) Fellesnemnda har et spesielt ansvar for å vurdere saker med økonomiske konsekvenser og forberede budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023. Det er imidlertid det nye formannskapet som skal avgi budsjettinnstilling til det nye kommunestyret.
- 10) Fellesnemnda skal søke å oppnå konsensus i alle avgjørelser. Ved uenighet skal Fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.

Fellesnemnda sørger for at alle politiske utvalg kan avgi uttalelse om budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 i løpet av høsten 2019. Det nye formannskapet for den sammenslåtte kommunen har sitt første møte i oktober/november 2019 for å kunne avgi innstilling i budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-23.

6.4 Partssammensatt utvalg

Partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen skal ha 15 medlemmer, med tillegg for vararepresentanter. Arbeidsgiversiden har 10 medlemmer med personlig vara. Fra arbeidstakersiden oppnevner de ansatte 4 medlemmer, en fra hver kommune.

Innstilling til Fellesnemda vedr. ansettelse av prosjektleder, ny rådmann og øverste administrative ledelse behandles i partssammensatt utvalg. Utvalget skal behandle saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Utvalget skal gi uttalelse i saker som vedrører overordnede personalpolitiske spørsmål, retningslinjer og planer i forbindelse med kommunesammenslåingen.

7. TJENESTETILBUDET

Innbyggerne skal i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor. Forhandlingsutvalget ser også at ny teknologi gjør at mange tjenester kan hentes/leveres via nettbaserte tjenester. Dagens 4 kommuner skal alle opprettholdes som livsløpssamfunn.

7.1 Lokalisering

Alle dagens kommunehus benyttes til egnet virksomhet, hvor antall nåværende arbeidsplasser søkes opprettholdt.

Fagspesialisering vurderes for tjenester som er stedsuavhengige.

Ordfører og rådmann skal ha sine kontorer i rådhuset på Vestvågøy.

Øvrige lokaliseringsspørsmål avklares i den videre prosessen, hvor en ser nærmere på stedsavhengige og stedsuavhengige tjenester.

7.2 Skolestruktur

Nåværende og gjeldende vedtak om skolestruktur søkes opprettholdt.

Skolekretsgrenser i en ny kommune bør følge nærskoleprinsippet og optimaliseres.

7.3 Barnehager

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning for de med rett til barnehageplass. Eventuelt nye barnehager tilpasses befolkningsveksten, slik at nærhet til tjenestene og effektiv drift sikres.

7.4 Helse og omsorg

Hele omsorgstilbudet skal ivareta nærhet til tjenestene for innbyggerne.

Sykehjemsplasser, omsorgsboliger og bo- og servicesenter videreføres.

Spesialistfunksjoner samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer med relevant kompetanse.

Spesialisttjenester som kjøpes eksternt søkes etablert i den nye kommunen.

Hjemmebaserte tjenester skal tilbys med et naturlig geografisk utgangspunkt for å sikre en best mulig tjeneste. Det gis helsestasjonstjenester fra lokale helsestasjoner i Værøy, Moskenes, Flakstad og Vestvågøy.

7.5 Bibliotek

Det skal være bemannede bibliotekfilialer etter dagens struktur. Bibliotekene skal fungere som samlingssted og kulturutvikler.

7.6 Lokale servicekontor

Servicekontor etableres i dagens kommunesentra, og tilrettelegges med tjenester som tar i bruk ny teknologi.

7.7 Klima og miljø

Det skal utarbeides en strategi for en klimanøytral kommune innen 2030. Kommunen skal ha en oppdatert klima- og energiplan.

7.8 Interkommunalt samarbeid

Den enkelte kommune avklarer om interkommunale avtaler/-samarbeidsordninger skal avvikles, før kommunesammenslåing gjennomføres.

7.9 Beredskap

Trygghet og sikkerhet er viktig for kommunens innbyggere, og den nye kommunen skal prioritere beredskap. Dette skjer blant annet gjennom oppdaterte beredskapsplaner og øvelser. Ambulanse og brannberedskap skal dekke hele kommunen. Værøy skal sikres en bemanning som er i stand til å håndtere sikkerhet og beredskap i en krisesituasjon.

7.10 Jordvern og arealutnyttelse

Gjennom helhetlig arealpolitikk skal det legges opp til en effektiv, bærekraftig og fremtidsrettet arealpolitikk hvor god matjord sikres, og at sjøarealer egnet for sjømatproduksjon ivaretas på best mulig måte.

Kystsoneplan for den nye kommunen skal utarbeides.

7.11 Frivillighet, lag og foreninger

Frivillighet er en grunnpilar i samfunnet. Lag, foreninger og privatpersoner skal stimuleres til frivillig innsats. Kommunens lag og foreninger skal sikres støtte, slik at frivillig aktivitet opprettholdes på samme nivå og forsterkes.

7.12 Tekniske tjenester

Gode tekniske tjenester er viktig for innbyggerne og tjenesten søkes forbedret og utviklet i hele den nye kommunen, bl.a. ved bruk av ny teknologi.

7.13 Kulturarbeid/kulturskole

Dagens kulturskolestruktur og kulturarbeid søkes opprettholdt og forsterket.

8. KOMMUNIKASJON, SAMFUNNS- OG NÆRINGSUTVIKLING

8.1 Vei

Arbeid med å få bygget ny E10 skal intensiveres og ønskes videreført i fergesambandet til Værøy og Røst, også med fokus på helårlig drift av sykkelveier, rasteplasser m.v. Trafikksikkerhet skal gis høy prioritet, og rasutsatte strekninger må sikres snarest, herunder realisering av «Bainveien» og Spengerleira. Veikvalitet er også miljøetsatsing, og vedlikehold skal prioriteres.

8.2 Storflyplass

Lofoten kommune skal arbeide for realisering av en stor flyplass i kommunen.

8.3 Gang- og sykkelstier

Den nye kommunen skal realisere flere sykkeltraseer, gang- og sykkelstier for å sikre trygge skoleveier, skape god folkehelse samt gjennomføre tiltak som innvirker positivt på trivsel, klima og miljø.

8.4 Fiskerihavner / Kaier

I samarbeid med Kystverket og relevante organisasjoner skal den nye kommunen utarbeide en plan for å sikre gode og effektive fiskerihavner, havner for godstransport og trygge farleder.

8.5 Sjøverts kommunikasjon

Fergekai og anløp i Moskenes videreutvikles, også med sikte på økt rute frekvens til/fra Værøy og Røst. Hurtigbåtforbindelser og Hurtigruten har stor betydning for reiseliv og øvrig næringsliv, og ønskes videreutviklet.

8.6 Sykehus

Lofoten kommune skal sikre og videreutvikle et godt sykehusstilbud med akuttberedskap, og sikre en desentralisert legetjeneste.

8.7 Næringsutvikling/arealpolitikk

Kommunen skal være blant ledende kommuner for næringsetablering, gjennom en aktiv næringspolitikk hvor næringsdrivende og innbyggere møter en positiv og profesjonell holdning i kommunen. Utvikling av stedbundne næringer skal prioriteres. Den nye kommunen skal arbeide for realisering av Lofotodden nasjonalpark.

8.8 Eierskap

Kommunestyret i den nye kommunen skal behandle overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap (eiermelding).

8.9 Nærings tiltak

Det legges til grunn å utvikle en god nærings- og samfunnsutvikling i hele kommunen, basert på lokale fortrinn. Påbegynte planprosesser innenfor steds- og byutvikling følges opp, og det skal utvikles en helhetlig boligpolitisk handlingsplan.

Det skal settes inn ressurser for å sikre nærings- og utviklingsarbeid i alle dagens kommuner, bl.a. etableres full stilling som «Næringsleder» i dagens kommunehus hhv. Værøy, Reine og Ramberg. Den lokale næringslederen inngår i den nye kommunens næringsavdeling.

Dersom Værøy blir med i en ny «Lofoten kommune» (4 kommuner) utløses ekstra midler. Som følge av dette skal det da etableres et investeringsfond på 10 millioner kroner som kan anvendes til å gi lån (inntil 25%) for å støtte tiltak i sjømatsektoren, primært kjøp av båt/kvote for unge fiskere i dagens Værøy-, Moskenes- og Flakstad kommune.

Andre tiltak som det gjennom politisk og administrativt arbeid skal arbeides med å realisere i den nye kommunen er:

- Malstrømsenter
- Oljevern- og miljøsenters

- Flere statlige- offentlige arbeidsplasser
- Kunnskapspark med universitets-/høgskoletilbud, hvor FoU innen blå/grønn sektor og opplevelse/reiseliv fokuseres, for økt verdiskaping i Lofoten.
- Større næringsfond, i samarbeid med næringslivet.

8.10 Øvrig infrastruktur

Det skal arbeides aktivt for å etablere et godt kollektivtilbud, herunder buss- og båt-tilbud, internt og til og fra den nye kommunen.

Et godt bredbåndstilbud og mobildekning er vesentlig infrastruktur og viktig for innbyggere, offentlig forvaltning og næringslivet.

8.11 Regionsenter og kommunesenter

Leknes blir region- og kommunesenter. Funksjoner m.v. plasseres av Fellesnemda, på en slik måte at antall offentlige arbeidsplasser fordeles/etableres i tråd med intensjonsavtalens pkt 7.1 og pkt 8.9

9. ØKONOMIFORVALTNING

Den nye kommunens økonomiforvaltning skal sikre at kommunens økonomi er i balanse og gir handlingsrom i et langsiktig perspektiv.

Økonomiplan innrettes slik at etatenes netto driftsresultat er i samsvar med TBU² anbefaling.

De engangstilskuddene som oppnås ved eventuell sammenslåing av to eller flere kommuner skal disponeres av det nye kommunestyret, hensyntatt pkt 8.9

Reformstøtte brukes til finansiering av prosess og kostnader forbundet med eventuell sammenslåing og til drift av Fellesnemda.

10. EFFEKTIVISERING

Etablering av Lofoten kommune vil kunne frigjøre ressurser, hovedsakelig ved virksomhetsovergrepene felles- og administrative funksjoner. Frem til Lofoten kommune er etablert skal dagens kommuner informere hverandre før tilsetting i lederstillinger og spesialiststillinger, og vurdere samarbeid der det er mulig.

Videre arbeid for å sikre effektivitet skal baseres på en kultur for kontinuerlig forbedring kombinert med prosjektbaserte gjennomganger av virksomhetsområder. Prinsipper for effektiviseringsarbeid og oppnådde resultater skal vurderes en gang i valgperioden i den nye kommunen, og skal sikre at tillitsvalgte og medarbeidere blir involvert på en god måte. Hvordan prinsippene kan presiseres og følges opp med konkrete tiltak skal behandles av partssammensatt utvalg. Fellesnemnda vil ha det overordnede ansvaret for å sikre at den nye kommunen etableres med effektive løsninger.

² Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) legger til rette for at partene i arbeidslivet og myndighetene har best mulig felles forståing av situasjonen i norsk økonomi.

11. KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

Det er viktig at prosessen med kommunesammenslåing ivaretar de ansatte på en god måte, både med hensyn til forutsigbarhet og for å kunne gi gode tjenester. Den nye kommunen vil også ha stort behov for medarbeidere med god kompetanse, og det er viktig å legge forholdene til rette slik at arbeidstakerne ønsker å fortsette i den nye kommuneorganisasjonen. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres i nært samarbeid med de tillitsvalgte og medarbeidere. Den nye kommunen skal ha en tydelig, raus og inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og legge til rette for mangfold blant de ansatte i virksomhetene.

Overordnet omstillingsavtale

En kommunesammenslåing vil innebære større omorganisering både for arbeidsgiver og ansatte. For å sikre trygghet og forutsigbarhet bør det lages en omstillingsavtale for sammenslåingen. Der bør klargjøres hvem som skal utøve partsrettighetene i omstillingsprosessen, i tillegg til rammene for omorganiseringen.

Fellesnemnda skal etablere en egen plan for medbestemmelse etter behandling i det part-sammensatte utvalget for sammenslåingsprosessen.

Kommunen skal ha en aktiv rolle i elevenes 13-årige skoleløp, og bidra til framtidig rekruttering gjennom å ta inn tilstrekkelig antall lærlinger.

Ansatte som berøres av kommunesammenslåingen gis en ansettelsesgaranti i inntil 3 år med hensyn til eventuell oppsigelse i arbeidsforhold. Eventuelt overtallige skal tilbys nye/andre oppgaver i den nye kommunen. Nye oppgaver og arbeidssted kan være aktuelt (endringsoppsigelser).

Effektiviseringstiltak som medfører bemanningskutt gjennomføres i størst mulig omfang ved naturlig avgang.

Nærmere mandat og innhold overlates til Fellesnemnda/partssammensatt utvalg i tråd med Hovedavtalen og inndelingslovens § 26. Det opprettes et partssammensatt utvalg etter kommunelovens § 25 for behandling av saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de tilsatte. Fellesnemnda får fullmakt til å oppnevne medlemmer til utvalget, med unntak av tillitsvalgte representanter som velges av organisasjonene i samarbeid.

En felles strategi for personalbehandling vil bli utarbeidet etter at et vedtak om sammenslåing er fattet og som del av Fellesnemndas oppgave. Arbeidsgrupper oppnevnes for å foreta vurderinger og gi innspill til hvordan Lofoten kommune skal designes på operativt nivå.

KS og Fylkesmannen i Nordland antas å være aktive medspillere i kommunereformprosessen, gjennom å klargjøre nødvendige prosessuelle og formelle hensyn som må ivaretas for å ivareta lov og avtaleverk på en god og tillitvekkende måte.

Lofoten 9. mai 2016

Forhandlingsutvalget:

Lillian Rasmussen
Ordfører Moskenes
(Leder i utvalget)

Remi Solberg
Ordfører Vestvågøy

Hans Fredrik Sjørdal
Ordfører Flakstad

Dagfinn Arntsen
Ordfører Værøy

Fra opposisjonen:

Kristian Møller
Moskenes kommune

Jonny Finstad
Vestvågøy kommune

Trond Krøken
Flakstad kommune

Andre som har deltatt i tilknytning til Forhandlingsutvalget:

Tillitsvalgte:

Ingjerd Martinsen
Moskenes kommune

Sissel Andersen
Vestvågøy kommune

Lill Anita Hellan
Flakstad kommune

Vivi-Ann Berg
Værøy kommune

Rådmenn:

Per Sperstad
Moskenes kommune

Kjell Idar Berg
Vestvågøy kommune

Erling Sandnes
Flakstad kommune

Frank Hansen
Værøy kommune

Prosjektsekretariat: Lofotrådet

Boks 406, 8370 Leknes

post@lofotrådet.no

Merknader

Kristian Møller anfører:

Jeg kan ikke stille meg bak intensjonsavtalen, da jeg ikke ser at vi blir mer robuste som følge av sammenslåing og Vågan kommune ikke er med.

Trond Kroken anfører:

Intensjonsavtalen inneholder mange gode ønsker om hva en ny Lofotkommune skal utrette, men lite eller ingenting om hvordan dette skal skje. Intensjonsavtalen unngår alle konflikthfulle spørsmål, for eksempel bemanningsreduksjon, og legger disse over til et nytt utvalg, Fellesnemda, som skal ta avgjørelser etter at eventuell avgjørelse om kommunesammenslåing er bestemt.

Intensjonsavtalen sier altså ikke hvordan en felles Lofotkommune skal bli mer effektiv eller robust. Jeg kan derfor ikke stille meg bak intensjonsavtalen.

Lofoten 9. mai 2016

Vedlegg 1 Nærmiljøutvalg/Utviklingslag/Kommunedelsutvalg

1. Nærmiljøutvalg

Nærmiljøutvalg kan etableres ved å formalisere og skape faste samarbeidsstrukturer mellom de ulike aktørene i et lokalmiljø - og fungere som koordinerende instans - for god utnyttelse av ressursene og den samlede kompetansen lokalt. Et nærmiljøutvalg kan fungere som en arena for utveksling av informasjon, erfaring, ideer og hvor eventuelle samarbeidsprosjekter kan drøftes og/eller planlegges. Det oppfattes ofte som meningsfylt å delta i et slikt utvalg, og man har en reell mulighet til å iverksette eller støtte positive tiltak. Utvalget er ofte et sentralt og viktig høringsorgan for kommunen i forbindelse med offentlige tiltak og planlegging i lokalmiljøet.

2. Utviklingslag

Utviklingslag er definert som frittstående, partipolitiske uavhengige foreninger som skal arbeide for kulturell, sosial og næringsmessig utvikling av bygdene. Alle innbyggere i bygda er medlemmer av utviklingslaget. I tillegg kan personer med nær tilknytning til bygda også sitte i styret. Utviklingslagene er høringsinstans i viktige saker for lokalsamfunnet, og kan fremme saker til behandling i kommunen. Drift av utviklingslagene er regulert i egne vedtekter. Modellen innebærer at kommunen stiller til disposisjon et rammeverk (vedtekter m.m.), og så det er det opp til bygda selv å vurdere om det skal etableres utviklingslag.

3. Kommunedelsutvalg

Et annet alternativ kan være kommunedelsutvalg for deler av kommunen. Medlemmer til kommunedelsutvalg kan velges av kommunestyret, eller ved direkte valg samtidig som valg til kommunestyret. Kommunedelsutvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker vedrørende kommunedelen hvor ikke annet følger av lov. Det kan f.eks. være aktuelt å tildele beslutningsmyndighet etter fastsatte kriterier for deler av plan- og bygningsloven.

4. Personvalg

Valg til Nærmiljøutvalg, Utviklingslag eller Kommunedelsutvalg kan skje årlig, eventuelt hvert 2. eller hvert 4. år.

5. Finansiering

Dersom ny kommune etableres med Nærmiljøutvalg/Utviklingslag/Kommunedelsutvalg, skal den lokale organisasjonen som velges/opprettes tildeles av kommunestyret et basistilskudd hvert år.

6. Opprettelse

Fellesnemda avgjør innen 2018 hvilken modell og valgordning som skal benyttes for ivaretagelse av nærmiljø, lokal utvikling og demokrati i den nye kommunen.

Vedlegg 2 Økonomiske virkemiddel for Kommunereformen

Kommuner som slår seg sammen får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. Basert på utbetalingene i de siste sammenslåingsprosessene er 20 mill. kroner satt som et grunnbeløp per sammenslåing, og differensieres etter antall kommuner og antall innbyggere i sammenslåingen. Beløpet utbetales når nasjonale vedtak om sammenslåing er gjort.

Modell for dekning av engangskostnader i reformperioden (kroner).

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 innbyggere	20- 49 999 innbyggere	50- 99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000 000	25 000 000	30 000 000	35 000 000
3 kommuner	30 000 000	35 000 000	40 000 000	45 000 000
4 kommuner	40 000 000	45 000 000	50 000 000	55 000 000
5 eller flere kommuner	50 000 000	55 000 000	60 000 000	65 000 000

Reformstøtte

Kommuner som slår seg sammen vil få reformstøtte. Reformstøtten går til alle sammenslåtte kommuner med vedtak i reformperioden, med et minstebeløp på 5 mill. kroner per sammenslåing. Støtten er differensiert etter innbyggertall. Maksimalt beløp er 30 mill. kroner for de mest folkerike sammenslåingene. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen.

Modell for reformstøtte i reformperioden (kroner).

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000- 29 999 innbyggere	20 mill.
30 000- 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

For Lofoten gjelder:

Innbyggertall

Kommune	2015	2016	Endring i %
Værøy	780	765	-1,9
Moskenes	1070	1062	-0,7
Flakstad	1358	1336	-1,6
Vestvågøy	11140	11198	0,5
Vågan	9285	9350	0,7

Alternative sammenstillinger

Kommune	Innbyggere	Engangsstøtte	Reformstøtte	Sum
Flakstad og Vestvågøy	12534	20 mill	5 mill	25 mill
Moskenes, Flakstad og Vestvågøy	13596	30 mill	5 mill	35 mill
Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy	14361	40 mill	5 mill	45 mill

Vedlegg 3 Ekspertutvalg: Om større kommuner og nye oppgaver

Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppnevnte et ekspertutvalg ledet av professor Signy Vabo, for å se på kriterier for kommuneinndeling.

I sluttrapport i desember 2014 bygger Ekspertutvalget på disse forutsetningene:

- Kommunereformen skal sikre et sterkt lokaldemokrati*
- Kommunereformen skal legge til rette for at kommuner slår seg sammen til større, robuste enheter som samsvarer bedre med de naturlige bo- og arbeidsregionene som har utviklet seg over tid.*
- Reformen skal legge til rette for at alle kommuner skal kunne løse sine lovpålagte oppgaver selv.*
- Større og mer robuste kommuner skal gjøre at dagens oppgaver kan løses med mindre behov for interkommunale løsninger og statlig detaljstyring.*
- Større kommuner vil også kunne tildeles flere oppgaver.*
- Større kommuner vil styrke forutsetningene for en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, herunder arealplanlegging, transport, næring, miljø og klima ved at større områder og befolkningsgrunnlag kan sees i sammenheng.*

Kilde: KMD Delrapport fra ekspertutvalg: Kriterier for god kommunestruktur (mars 2014)

Ekspertutvalget slår fast at en kommunereform stiller krav både til kommunene og til staten. Utvalget setter opp ti kriterier de mener kommunene må tilfredsstille, og to kriterier for staten.

For staten er kriteriene:

- Bred oppgaveportefølje. Utvalget mener det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. De tar signalene fra regjeringen om at kommunene kan få flere oppgaver, men understreker at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver, og at disse er sentrale i kommunens rolle som demokratisk arena.*
- Statlig rammestyring. Utvalget mener at større og mer robuste kommuner vil redusere dagens behov for detaljert statlig styring.*

Ekspertutvalgets gjennomgang av mulige nye oppgaver for kommunene, og hvilke kriterier som må oppfylles hvis disse skal kunne overføres.

Sektor	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier ekspertutvalget setter opp for kommunene
Tjenesteyting	- Kvalitet i tjenestene - Effektiv bruk av samfunnets ressurser - Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet Statlig rammestyring
Myndighetsutøvelse	- Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse

Samfunnsutvikling	<ul style="list-style-type: none">- Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn.- Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
Demokratisk arena	<ul style="list-style-type: none">- Betydningsfulle oppgaver og rammestyring- Lokal politisk styring- Levende lokalt folkestyre- Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet

Vedlegg 4 Mulige nye oppgaver til kommunene

Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner

Regjeringen foreslår å overføre ansvaret for følgende oppgaver til kommunene (som har kapasitet):

- * Tannhelse
- * Rehabilitering
- * Basishjelpemidler
- * Distrikts psykiatriske sentre (DPS) (forsøk)
- * Barnevern
- * Familievern
- * Boligtilskudd
- * Varig tilrettelagt arbeid
- * Arbeids- og utdanningsreiser
- * Finansiering pasienttransport
- * Tilskudd frivillighetssentraler
- * Forenkling av utmarksforvaltning
- * Motorferdsel
- * Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- * Større handlingsrom i plan- og byggesaker
- * Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk
- * Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv
- * Konesjonsbehandling, småkraftverk
- * Enkeltutslippstillatelser, forurensingslov
- * Naturforvaltning
- * Det åpnes for at storbyene kan ta over ansvaret for videregående skoler og for kollektivtrafikken under bestemte forutsetninger.

Vår kommentar:

Nye oppgaver til kommunene gir forventning om flere stillingshjemler til å forvalte oppgavene.

Flytting av oppgaver/ansvar vil kreve at økonomi følger med, dvs at oppgaver som i dag forvaltes av stat/fylkeskommune og som overføres til kommunenivå, også må følges av penger.